

DE VERHEERLIJING OP DE BERG

Mattheüs 17 : 1 - 8

Jezus, waarlijk mens.

Aan de menselijkheid van Jezus van Nazareth hoeft niemand te twifelen. De evangeliën vertonen in hun verhalen en getuigenissen het scherpe beeld van iemand, die zichzelf ook nadrukkelijk "mensenzoon" noemt. En dat was Hij.

Toch vertellen zij meer. En Zelf toont Hij zich als een Meerdere.

Soms wordt zijn buitengewone identiteit geopenbaard. God de Vader laat dan zien, dat er niet alleen een "voorkant" is (Jezus de mens) maar ook een "achterkant" (Jezus de Zoon van God). Iets daarvan worden we gewaar in de geschiedenis van Jezus' doop door Johannes de Doper. Meer daarvan komt naar voren, met grote nadruk, in ons verhaal van vandaag.

Drie discipelen mogen mee. De "inner circle" van de discipelkring: Petrus, Jacobus en Johannes. Later wel bijgenaamd Petrus Confessor (de belijder), Jacobus Martyr (de martelaar) en Johannes Mysticus (de ziener).

Als Jezus met hen een hoge berg op gaat om een bijzonder teken van Zijn messianiteit te ontvangen, dan moeten er 3 mee, want, zegt de Thora: "In de mond van 2 of 3 getuigen zal alle woord bestaan". Eens zullen ze elkaar aanvullen: zo en zo is het geschied. Zo zullen ze *apostelen* zijn, ooggetuigen van het heil.

God geeft hun een *geestesoog*, dat achter de dingen ziet. Een blik in de wereld van God, een andere dimensie van het bestaan....

En zo zien ze Jezus ineens *anders*. Anders van gedaante dan alleen maar de voorkant van alledag, de menselijkheid van die joodse Man uit Nazareth. Jezus ondergaat een metamorphose, een gedaanteverwisseling. Zijn gezicht blinkt als de zon en zijn kleding is wit als het licht. De omstraling met hemels licht betuigt: deze aardse Jezus is van hemels geslacht, deze ware mens is waarlijk goddelijk.

Hij is niet alleen.

Bij Hem zijn twee andere lichtgestalten. Twee hemelse getuigen naast de drie aardse. De drie discipelen herkennen hen aan zekere kenmerken als MOZES en ELIA.

Wat doen wij, gemeente, met dit bericht over de achterkant van Jezus' leven op aarde?

Daar doen we veel mee. Het heeft beslist actualiteit.

Het is de laatste tijd "in" om Jezus ("met alle respect!") alleen te zien als mens. Hij is natuurlijk wel een edel mens, een unieke figuur, een prototype, een superstar. Maar dan toch één van ons, mens van de mensen, niet minder, maar ook niet meer. Een Jood onder de Joden en misschien wel een Palestijn...(film)

Maar met een God weet men geen raad. De hemel? Vrome fantasie! Ook niet nodig. Het gaat immers om de verheffing van het menszijn en daar kun je het voorbeeld van Jezus goed bij gebruiken. Wat een inspirerende Man!

Zo redeneert men tegenwoordig vaak.....

Maar het Evangelie graaft dieper als het om Jezus gaat. Hij komt van God. Hij is in zijn aard en karakter God. Hij brengt God op deze wereld!

Dat krijgen die drie discipelen daar op die stille plek boven op de berg te horen en te zien. Ze krijgen het ingeprent.

Waarom?

Wel, om dit: als die Jezus, van God gekomen op deze aarde, dan toch de weg van lijden en sterven opgaat, zijn "lijdenstijd" aanvaardt, zijn vervloeking door vijanden toelaat, dan is dat *vrijwillig*. Dan is dat een keuze, een daad, een plan. Daarin komen ook de lijnen samen van de Thora en de Profeten.

En daarom zijn ook *Mozes en Elia* te zien, daar op die hoge berg.

Mozes en Elia, daar staan ze, naast Jezus. Verheerlijkt, maar toch herkenbaar.

Vraag mij niet, gemeente, *hoe* deze verschijningen waren, lijfelijk, in een visioen, of anders. Ik weet en begrijp dat niet. Ik had het daarnet over God die hun een 'geestesoog' gaf.

Mozes en Elia. Beide op wonderlijke wijze aan hun levenseinde gekomen.

De wetgever en de profeet!

Dat is niet toevallig. Zij *vertegenwoordigen* de wet en de profetie. In de thora gaf God aan zijn volk de leefregel: "Doe zo en je zult bestaan". In de profetie werd die wet toegepast op het ingezakte volksleven, aanklagend, schuld aanwijzend en...verlossing belovend.

Elia was *de profeet bij uitstek*, die geen mens ontzag en de waarheid sprak.

Maar de mens van toen en nu wil zich altijd en altijd aan Gods wil onttrekken....

Waarover spraken zij, die drie daar op de berg?

Matteüs geeft dat niet aan, maar Lucas wel, in zijn evangelie. Hij meldt, dat zij spraken over "Zijn *uitgang* te Jeruzalem". Letterlijk zijn *exodus*.

Wat is dat? Dat is zijn lijden, sterven en opstanding. De afronding en voltooiing van Zijn werk op aarde. Datgene wat Hij moest gaan volbrengen.

Dus die twee van de hemelse kerk spraken met Jezus over Kruis en Opstanding.

En die drie van de strijdende kerk op aarde hoorden het aan.

Het ging dus over de vervulling van de wet en de vervulling van de profetie.

Zo spraken dan de *vriend* van God, Mozes en de *boodschapper* van God, Elia, met de *Zoon* van God, Jezus. Zij hebben de wet van God *gegeven* en de profetie *gesproken*, Hij gaat die beide *vervullen*.

Waarom? Waartoe?

Wel, "vervullen", dat is tot gelding, tot uitwerking, tot voltooiing brengen. De mens, u en ik en iedereen, deed dat niet en doet dat niet en wil dat niet en kan dat niet. Als er redding moet komen, moet die van Hem komen.

Gods wil is de wil tot liefde, gerechtigheid, waarheid. Maar ons leven haalt dat niet, wil dat niet, moet dan niet! Er is in ons allemaal een sterke drang om er onderuit te komen, er niet aan mee te doen, ons tegen Gods wil te verzetten. Dat was en is de mens. Ook u en ik vallen onder dat

negatieve oordeel. Zijn we ons dat al bewust, gemeente, dat wij zo zijn, zo onwillig, zo tegendraads, zo antiwettelijk? Wij redden onszelf niet. Wij redden het helemaal niet. Daarom hebben we iemand nodig die het wel redt. Die ons redt. Een Redder. Een Heiland. Een Zaligmaker. *Die doet wat de wet vraagt en die doet wat de profetie zegt.*

Die Redder is de Here Jezus Christus.

Hij gaat de weg van de volmaakte gehoorzaamheid. En als Hij straks, als Hij zijn exodus bijna geheel voltooid heeft, aan het Kruis zegt *Het is volbracht*, dan heeft Hij het gedaan, vervuld, voleindigd, in onze plaats: Gods wil!

Weet u wat mij opvalt?

Mozes is hier, de volksleider en Elia, de profeet. Maar waar is dat derde bijbelse ambt, de *priester*?

Wel, dat is nu Jezus, die *zichzelf* als offerlam gewillig laat offeren op het kruishout. Hij is priester en lam tegelijk, Paaslam, offer in de lijdenstijd, geofferd ter verzoening voor onze zonden.

Dat nu hoort allemaal bij zijn "uitgang", zijn exodus, in Jeruzalem. Voor onze bevrijding uit de machten van zonde en dood.

Moeilijk, gemeente?

Ja, moeilijk. Maar misschien zit er iemand hier die met zichzelf aan een eind is gekomen. Een gedeukte ziel, die snakt naar innerlijke verlossing. U wordt verkondigd: Jezus verzoent de zware schuld die u met schrik vervult. Hij is uw exodus, uw bevrijding. En als u het moeilijk vindt.....

Och, ook Petrus begreep het helemaal niet.

Hij durft het woord te nemen. Ach, die Petrus, hij durft zo veel....te veel. Wat moet hij nog veel afleren. Hij zei tot Jezus: "Heer, het is goed dat wij hier zijn!"

Wat klinkt dat pedant. Wat een totaal onbegrip voor de verhoudingen. "Wij"?

Het is goddank goed dat *Jezus* er is, onze noodzakelijke borg en verlosser. Wij?

Wat wil die Simon Petrus?

De aap komt meteen uit de mouw. Petrus wil aan de slag. Armen uit de mouwen. Hij wil die heerlijkheid vasthouden en vastleggen. Op deze berg. Op deze wereld. Laten wij drie tenten bouwen, voor Jezus één, voor Mozes één en voor Elia één.

Noodvoorzieningen voor de hemelse gasten. Als ze maar blijven. Als deze hemel-op-aarde maar blijft. Met hem er bij. En Jezus.

Zo wil hij Jezus hebben en houden. Een heerlijke Jezus lijkt hem beter dan een lijdende Jezus. En dan met die twee kampioenen der waarheid er bij: Mozes en Elia. Hier op de berg, op dit begenadigde stukje aarde. Bewaren die heerlijkheid, als in een reservaat. En er dan steeds maar van genieten met zijn vrienden. Laat dit heerlijke toch blijven. Niet terug naar de aarde met haar ziekten, de vlakke met haar angsten, de schamele huisjes met hun armoede. Hier blijven en dit alles zo hier vasthouden....

Gemeente, 't is zo menselijk. Een mens wil altijd de goede dingen vasthouden. Al is het maar de gezelligheid van een fijne avond. Maar de taken en de roepingen gaan voort!

't Is ook een *verzoeking voor Jezus*, deze opmerking van zijn vriend Petrus. Immers, deze heerlijkheid is heerlijk en de lijdensweg zal vreselijk zijn....

Maar Petrus krijgt niet eens antwoord op zijn opmerking.

Er gebeurt iets totaal anders. Iets van een geheel andere orde dan het gepraat van de discipel. Een dunne wolk zet de berg in een nevel. Een natuurverschijnsel?

Nee, een openbaringsteken van God! De Joden noemen dat de *sjechina*, de neerdalende heerlijkheid van de Here God. Hoor, daar klinkt een stem, een goddelijke stem, die spreekt....:"Deze is Mijn geliefde Zoon, in welke Ik mijn welbehagen heb. Hoort Hem!"

Panische vrees valt over de drie discipelen. God spreekt. Wie zal dan leven? Petrus zal nu wel in de grond willen wegkruipen. Wie kan God ontmoeten en leven? Als je voor God staat, gemeente, weet je maar één ding: Ik ben een zondig mens, wee mij.

De drie discipelen, zo lees ik, werden zeer bevreesd en wierpen zich ter aarde.

Verstaan wij iets van hun schrik en angst, gemeente? Hebben wij, mensen van de bijna 21ste eeuw, nog besef van Gods heiligheid, in welker licht wij nooit, nooit kunnen bestaan? Hoe zal ik ontkomen? Ik met mijn zondigheid. Bach begreep het zo goed, toen hij in zijn Mattheüs Passion een centrale plaats gaf aan het lied, dat negenstemmig, door allemaal dus, wordt gezongen: *O Mensch, beweine dein' Sünden grosz*". O mens, huil om je grote zonden.

Ook Mozes en Elia zwijgen, als God Zich laat horen: deze is Mijn geliefde Zoon. Jezus. Hij is het. En niemand anders. Gods Zoon. Meer dan Mozes, meer dan Elia.

Hij heeft de unieke plaats in Gods heilsbestel.

Altijd was het joden zoals de drie discipelen geleerd: luister naar Mozes (de wet) en doe de woorden van Elia (de profetie) . Nu is het *hoort hem!*

Niet dat er tittels of jota's van de wet vallen, niet dat Genesis of Jesaja nu wel dicht kunnen, nee: Hoort Hem! In Jezus ligt de vervulling, hoor naar Hem, gehoorzaam!

Ik wijs u op dit bijbelse woord "horen" en ge"hoor"zamen.

Dat ligt ons bepaald niet zo erg...

Catechisanten willen over Jezus *discussiëren*, journalisten willen nog wel over *het verschijnsel Jezus* schrijven, theologen hebben hun *Jezusbeeld*, kerkmensen willen Hem wel in hun zondagse programma opnemen, maar God zegt: "Hoort Hem". Zet uw oor en uw hart voor hem open. Niet vrijblijvend, maar gelovend. Paulus schrijft aan de Romeinen, heel wezenlijk en treffend: *Het geloof is uit het gehoor*. Prekers in de kerk hebben tot taak en roeping de stem van Christus te laten horen, te laten doorklinken, op te roepen daarnaar te luisteren. Hoort Hem!

Duizend stemmen klinken tot u en mij door, dagelijks. Stemmen door de radio, door de TV, door de kranten, door de reclame, door boeken en gesprekken. Ze overstemmen zo die stille, doordringende stem van Jezus.

Wij kunnen ook willens en wetens zijn stem niet laten doorkomen maar wegmoffelen. Niet doen! Hoort Hem. Hij heeft woorden van eeuwig leven, woorden die alle andere boodschappen van mensen te boven gaan. Woorden die ons troosten, helpen, moed geven, perspectief bieden. De woorden van Jezus zijn woorden van leven!

Bang en benauwd ligt het drietal mensen, zondaars, zoekers, vrienden, tobbers, op de bergweide. Volkomen ondersteboven door deze ongelooflijke ervaring. Ze zijn ontredderd. Nee, toch niet. Niet ont-redder-d, niet zonder Redder!

"En Jezus kwam bij hen, raakte hen aan en zei:"Staat op en weest niet bevreesd".

Toen zij hun ogen opsloegen zagen zij niemand dan Jezus alleen.

Alles is weg.

De heerlijkheid is weg, Mozes is weg, Elia is weg, de Stem is weg.....

Jezus alleen.

Weg is de heerlijkheid van God.

Of.....toch niet.....?

Jezus alleen. Is dat niet het allerheerlijkste? Want dat betekent niet "alleen maar die Jezus".

Dat betekent: "Goddank! Jezus alleen!"

Ze weten nu toch dat Jezus alleen in staat is de wet en de profetie te vervullen. Ze weten nu toch dat God achter Hem staat. En dat zij, onwaardigen, heel dicht bij Hem mogen leven. En dat is toch de heerlijkheid bij uitstek?

Jezus alleen.

Gemeente, dat is de verkondiging van de veertigdagentijd. Dat Hij het alleen doet, voor u en voor mij. Het lijden, de verzoening, de plaatsvervangende. Dat Hij het alleen *kan* maar ook voor u *wil*.

't Is ook *noodzakelijk*. Wij kunnen Gods wil niet volbrengen, toch moeten we het. Onze schuld bij God is voor ons onbetaalbaar. Wij zijn failliet voor God. Nu betaalt Jezus, geheel alleen, onze schuld.

Jezus alleen. Wat ook een *troost*.

Die discipelen - wat waren ze nou helemaal? Arme mensen. Werkelijk. We kennen door opgravingen de simpelheid en kleinschaligheid van de vissers van Galilea uit die tijd. Het was maatschappelijk en economisch helemaal niks. Moeite, ziekte, werkloosheid of keiharde arbeid. Hun ziel onderworpen aan zonde en dood.

En wij? Wij zijn mensen van de waardenvaste welvaartstijd. Maar hoe welvaartsvast is die tijd eigenlijk? Dat is ze niet. Overspanningen, stress, kanker, milieuvervuiling zijn aan de orde van de dag. En overal in de wereld komen ze weer voor, de brandhaarden van twist en oorlog, denk maar aan de Koerden. Onrecht en vergankelijkheid zijn nog sterk en binden veel levens. Verslaving is een tijdsverschijnsel. Onuitroeibaar. Jonge mensenlevens gaan er aan stuk.

En de zonde? Is die er uit? Geen denken aan! De mensheid is niet beter dan toen en wij zijn dat ook niet. We hebben ook vandaag nodig een borg, die onze schuld saneert!

Wie doet dat, wie schenkt onze wereld moed, houvast en vergiffenis?

Jezus alleen!

Dat is waar ook voor u en voor jou.

Misschien hebt u de neiging om naast die drie discipelen te knielen en weg te kruipen. Wie geeft je leven kracht en zin? Wie heft jou op tot een zinvol en rustig bestaan? Wie brengt jouw duizend vragen tot zwijgen doordat er vrede indaalt in je hart? Wie geeft je zicht op de liefde van God? Wie helpt je om rechtvaardig en helpend te leven in jouw omgeving, als een echte naaste voor een ander? Eén ding weet je: op eigen wieken vlieg ik niet, op eigen kracht presteer ik niets.

Jezus alleen.

Dat is het antwoord van de Bijbel.

Wat doet Jezus, als de gestalten van Elia en Mozes vervaagd zijn en de goddelijke stem die Hem bevestigt, zwijgt?

"Kom, jongens", zal Hij tot zijn drie vrienden gezegd hebben. "We dalen af".

Ja, Hij gaat met hen mee.

De berg af, de vlakte in, waar de zonden zijn, waar al weer een vader met zijn zieke zoon op Hem wacht, waar een wereld vol schuld en nood op Hem wacht.

Jezus alleen.

Hij kan het aan.

Ja, dat eindigt aan een kruis, waar Hij zijn "uitgang" inderdaad volbrengt. Geheel alleen gaat Hij er daar onderdoor, onder de vloek van de veroordeling die wij verdienen. Hij deed wat ik niet kon:

Niet het offer dat ik breng,
niet de tranen die ik pleng,
schoon ik ganse nachten ween
kunnen redden : Gij alleen!

Van dat "Gij alleen" hangt alles af, ook voor u en mij. Maar het Evangelie is: Hij DEED het alleen.

Geef Hem, gemeente, dat alleenrecht. Dat vraagt Hij van ons. Alleen in Hem te geloven en Hem te volgen in geloof en overgave.

Dat is geen beperking ("alleen maar Jezus"), maar wel een volheid: Jezus. Hem dienen is God dienen.

En dan kun je verder, wat er ook gebeurt. Omdat ze Hem bij zich hebben, zegt Jezus tegen zijn vrienden: "Staat op en vreest niet".

Zo mag ik het dan ook tegen u, gemeente, zeggen, u die het met Jezus alleen waagt en zich aan Hem helemaal gewonnen geeft: "Staat op en vreest niet!"

Staat op en weest dan niet bevreesd

nog is Hij wat Hij is geweest:
uw hulp, uw steun in tegenspoed
uw eeuwig heil, uw eeuwig goed.

Amen